

Kartlegging av trøtthet blant sjøoffiserer

Ross Owen Phillips

Sikkerhet og Organisering

Forskning i bevegelse

Fatigue og sikkerhet

Fatigue og helse

- Søvnforstyrrelser
- Kreft
- Hjertesykdom
- «shiftwork disorder»

«Fatigue in Transport» (www.fit.no/fit).

En kartlegging på tvers av sektorer

**A cross-sectoral research project
Fatigue in Transport**

Spørreskjema

- Svar av 750 seglende medlemmer av Norsk sjøoffisersforbund
- Cf. lokførere og profesjonelle yrkessjåfører

«Risikobane» for fatigue

Farenivå
0. Rammebetingelser, «bransjekultur»
1. Arbeid
2. Innhenting
3. Symptomer
4. Feilhandlinger
5. Hendelser og ulykker

Farenivå

0. Rammebetingelser, «bransjekultur»

1. Arbeid

2. Innhenting

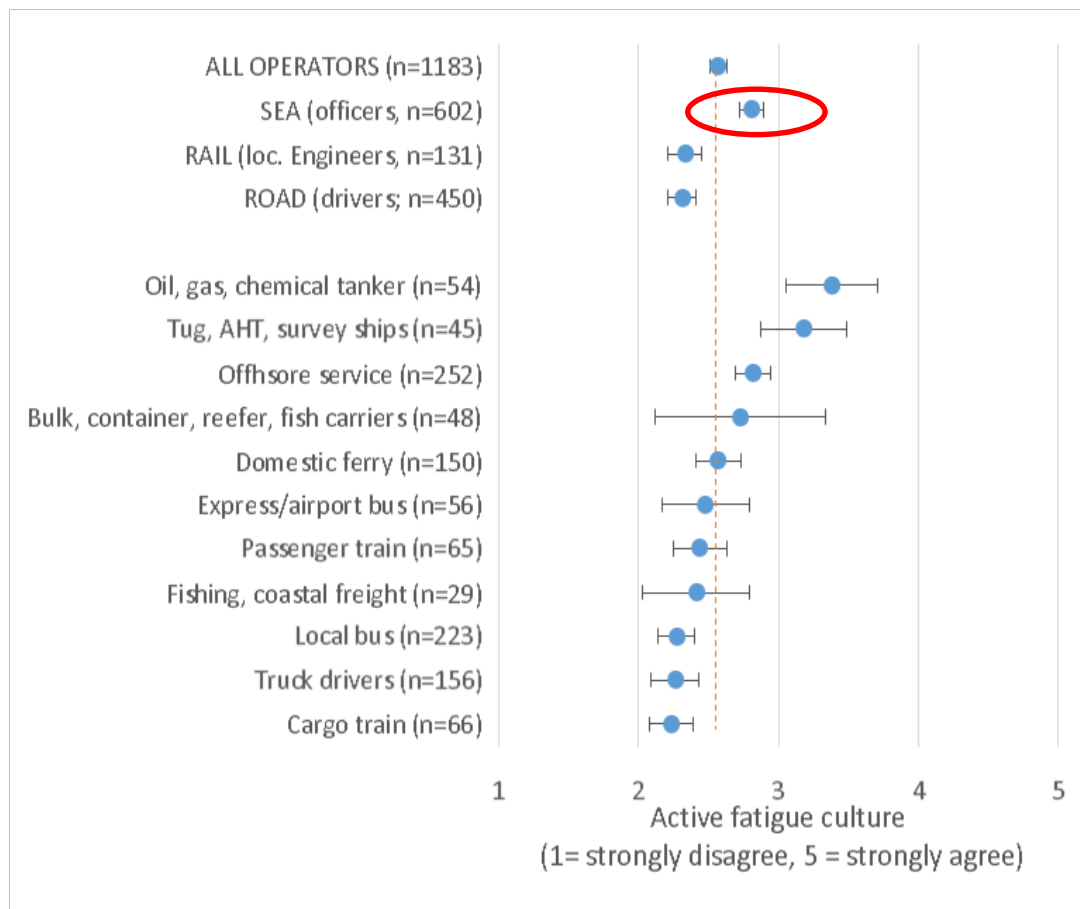
3. Symptomer

4. Feilhandlinger

5. Hendelser og ulykker

Kultur for håndtering av trøtthet

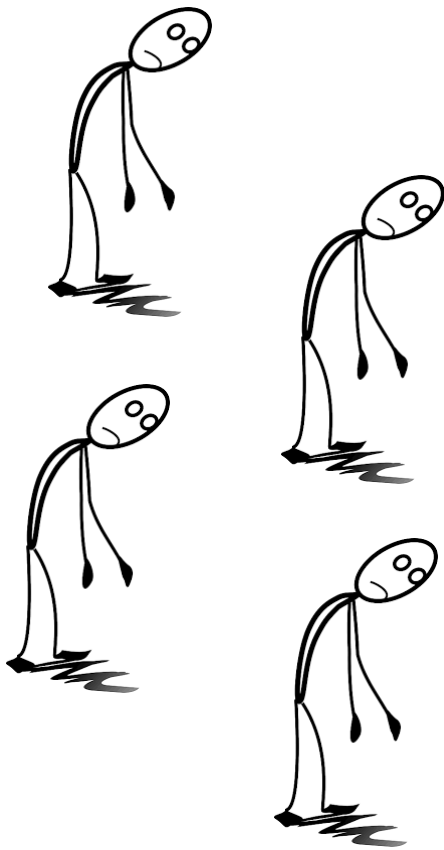

Rammebetingelser

- Mye som tyder på at rammebetingelser relativt dårlig
- Vaktsystemer kan ikke unngås
- 23% må ofte jobbe selv om de føler seg for utslitt, mot 8% i veisektoren
- 20-38% vaktoffiserer i strid med arbeidstidsreguleringer minst en gang i uka

Kun 1 av 5 sier ifra når de føler seg for utslitt for arbeid

Farenivå

0. Rammebetingelser

1. Arbeid

2. Innhenting

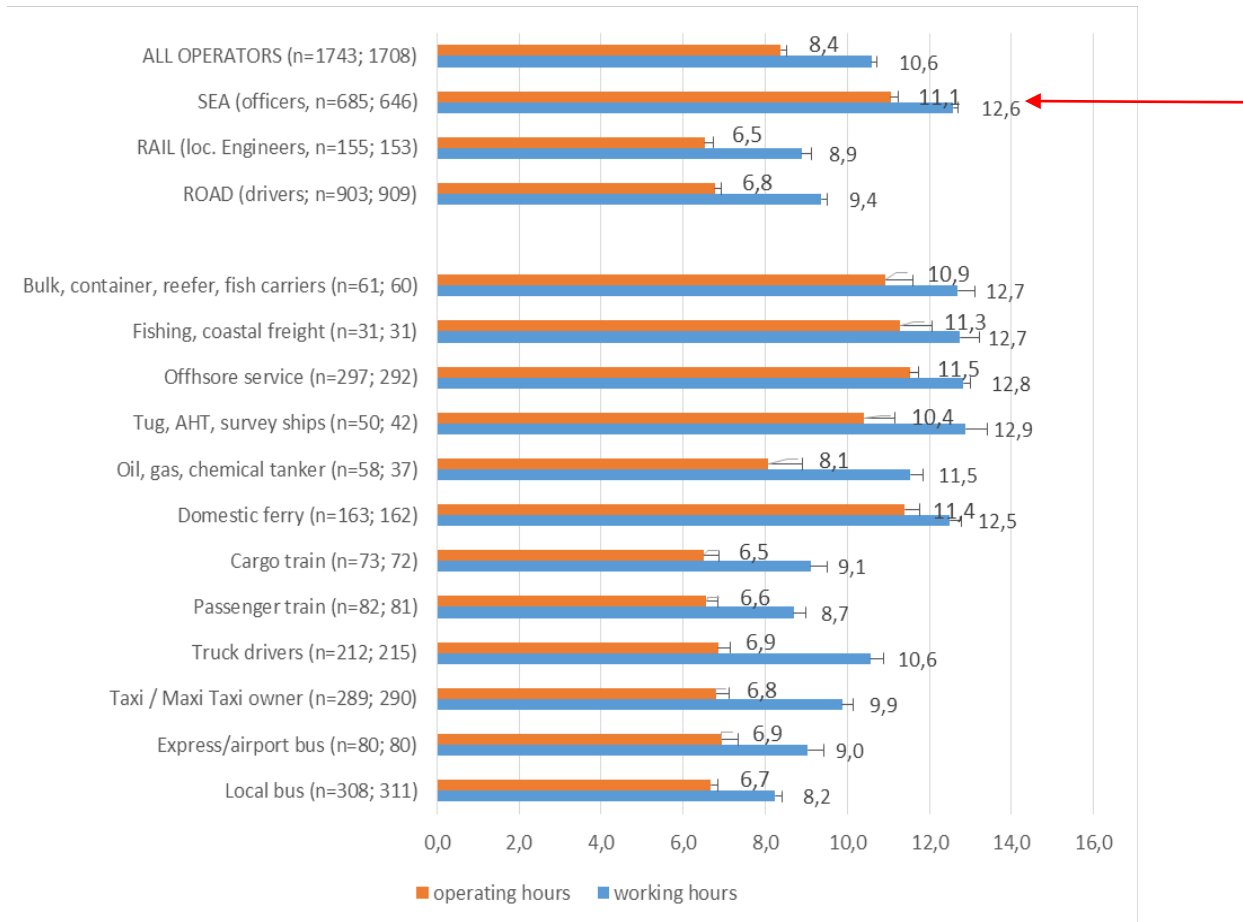
3. Symptomer

4. Feilhandlinger

5. Hendelser og ulykker

Gj. antall timer per dag

Kort sagt om jobbegenskaper

- Høye jobbkrav (mentale, kognitive og emosjonelle)
- Mye monotont arbeid
- 27-64% er «ofte» alene på broa
- 1 av 4 bruker minst 40% av tiden på administrasjon
- Sittende / stående stilling er plagsom

Farenivå

0. Rammebetingelser

1. Arbeid

2. Innhenting

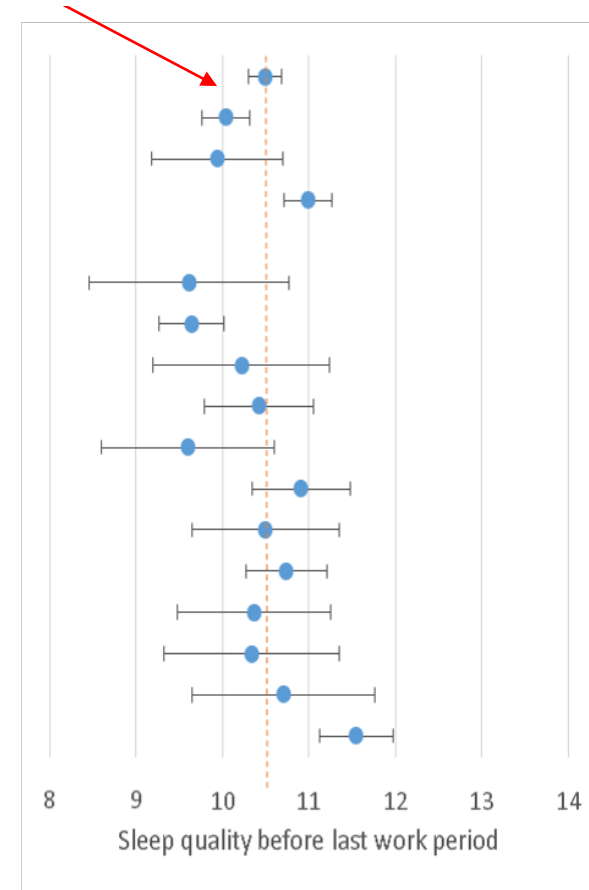
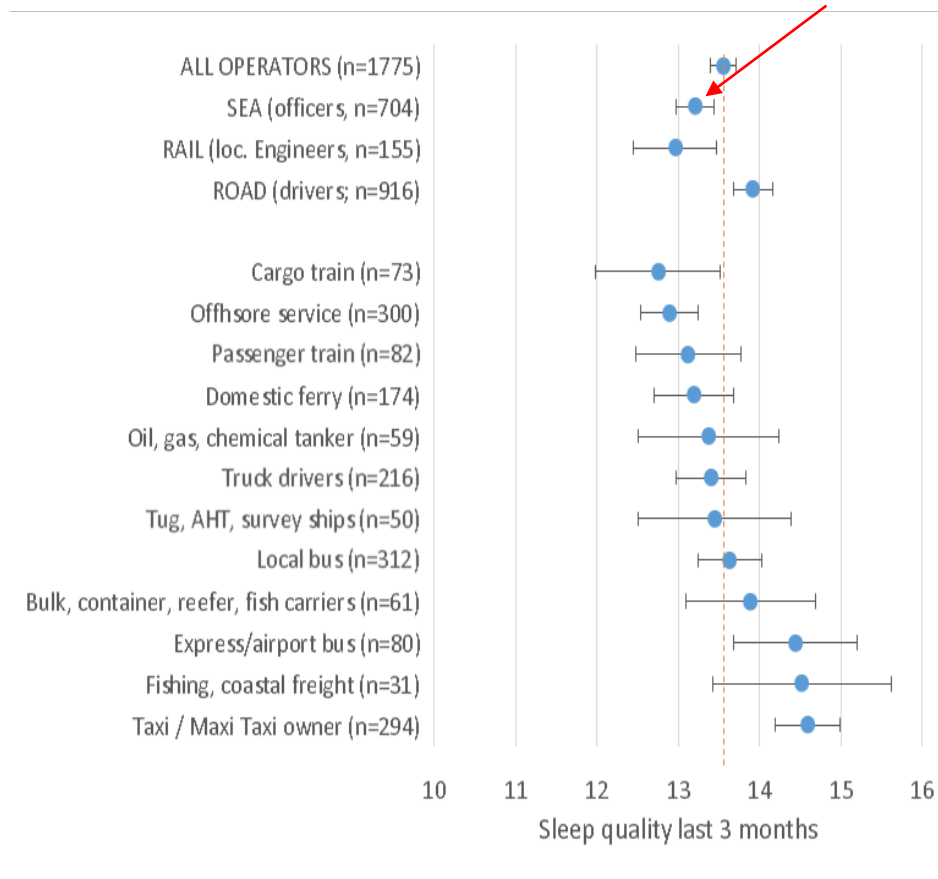
3. Symptomer

4. Feilhandlinger

5. Hendelser og ulykker

Søvnkvalitet

Kort sagt om innhenting

- Sover 7,1 t i snitt på en arbeidsdag
- 1 av 10 hadde sovet mindre enn 12 t ila. 48 t før vakt
- Søvnperioden er ofte delt i 2+ perioder
- Rel. dårlig psykologisk avkobling i fritiden
- Rel. lav søvnkvalitet

Farenivå

0. Rammebetingelser

1. Arbeid

2. Innhenting

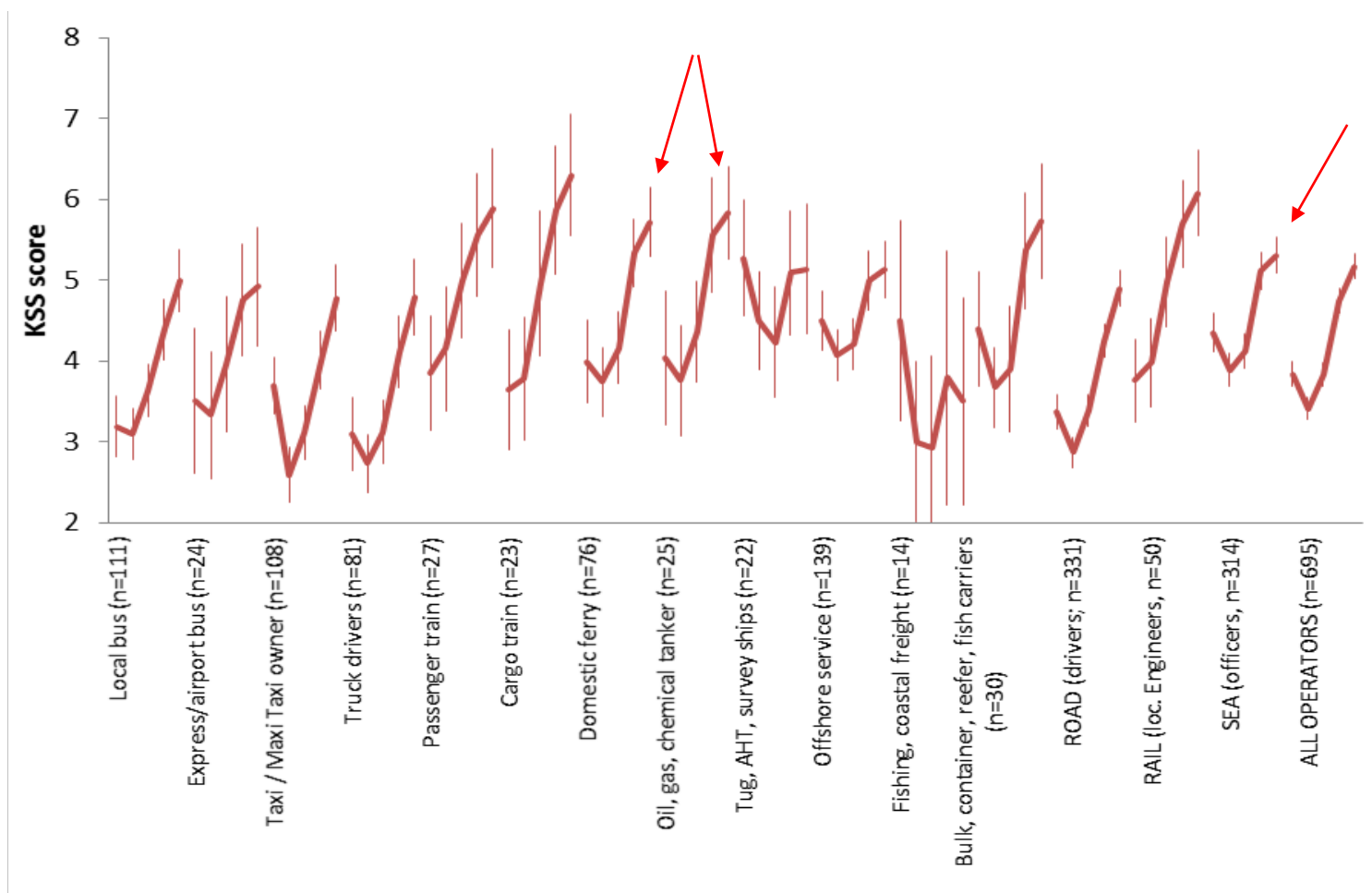
3. Symptomer

4. Feilhandlinger

5. Hendelser og ulykker

Søvnighetskårer for forrige vakt

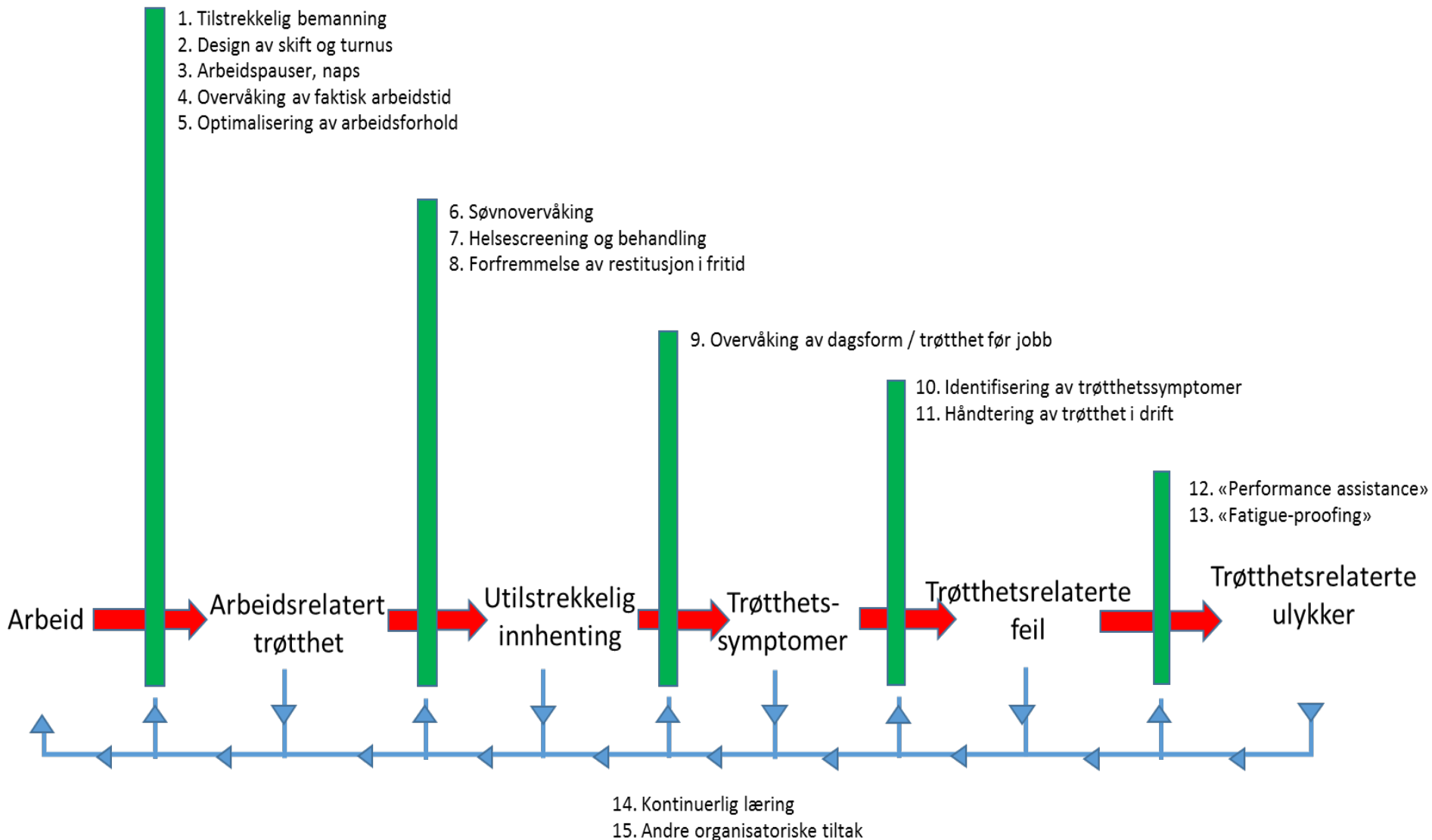
Kort sagt om symptomer

- Konsentrasjon er verre blant sjøoffiserer enn andre lokførere, sjåfører
- Sjøoffiserer mer søvning mot slutten av vekten
- 10% er ekstremt søvning i den siste timen
- 29% har sovnet eller duppet av minst en gang ila. siste 3 mndr, mens de var på vakt

Oppsummering

- Rammebetingelser dårligere enn for landbaserte, ink. forstyrrelser i fritid, brudd på arbeidstid, må jobbe når utslitt, 4 av 5 sier ikke ifra
- Høy arbeidsbelastning, monotone perioder, flere sammenhengende arbeidsdager, utfordrende vaktssystem gir lite sammenhengende søvn og på «ufysiologiske» tider på dagen
- Relativt dårlig søvnkvalitet og avkobling fra arbeid
- Forekomsten av søvnighet mot slutten av vakt er høy
- Ca. 1 av 10;
  - *sover ikke nok*
  - *blir ekstremt søvnig på vakt*
  - *har sovnet på vakt 3+ ganger ila. 3 mdrs periode*

15 tiltak mot trøtthet

- Hvilke tiltak for hvilken type operasjon?
- Anvendes FRMS i virkelighet?
- På hvilke uformelle måter er fatigue håndtert?

rph@toi.no